

การวิเคราะห์กระบวนการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะร่วมสมัยแบบสองมิติที่สื่อสารเหตุการณ์ทางสังคมและการเมืองของสภาน์ ภูเก็ต

พนิดา ภูเก็ต¹ และ สภาน์ ภูเก็ต²

Panida Phu-ngamdee and Sakon Phu-ngamdee

บทคัดย่อ

บทนำ: การวิเคราะห์กระบวนการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะร่วมสมัยแบบสองมิติที่สื่อสารเหตุการณ์ทางสังคมและการเมืองของสภาน์ ภูเก็ต สะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะในฐานะที่เป็นช่องทางการสื่อสารข้อมูลหรือเหตุการณ์ทางสังคมและการเมืองของประเทศ และเป็นข้อมูลการวิเคราะห์ผลงานศิลปะเชิงวิชาการที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้สำหรับการทำกิจกรรมอื่น ๆ ได้ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย: 1. เพื่อวิเคราะห์ผลงานศิลปะร่วมสมัยแบบสองมิติของสภาน์ ภูเก็ต ที่มุ่งสื่อสารเหตุการณ์ทางสังคมและการเมืองที่สำคัญในประเทศไทยตามเกณฑ์การวิเคราะห์ 4 ด้าน 2. เพื่อนำเสนอแนวทางการประยุกต์ใช้วิธีการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะดังกล่าว สำหรับการทำกิจกรรมอื่นต่อไป

ระเบียบวิธีวิจัย: ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหาเพื่อสรุปเป็นผลงานการวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่างคือ ผลงานจิตรกรรมที่สร้างสรรค์เมื่อปี 2562 จำนวน 4 ชิ้น

ผลการวิจัย: พบว่า 1. ผลการวิเคราะห์ตามเกณฑ์ 4 ด้าน ได้แก่ 1.1) ที่มาของการสร้างสรรค์ผลงานเกิดจากเหตุการณ์ทางสังคมและการเมืองด้านลบในประเทศไทย 1.2) เนื้อหาภายในผลงาน นำเสนอเกี่ยวกับพฤติกรรมของมนุษย์ที่แสดงออกถึงกิเลส สัญชาตญาณดิบหยาบ และผลแห่งการกระทำของมนุษย์ที่กระทำต่อสัตว์ป่า 1.3) ใช้กลุ่มสีตัดกันเป็นสีหลัก เพื่อแสดงความรู้สึกและความคิดอย่างชัดเจน ใช้สีน้ำมันและสีอะคริลิกเป็นหลัก 1.4) ใช้วิธีการระบายสี 6 วิธีหลักเป็นเอกลักษณ์ประจำตัว 2. ข้อเสนอแนวทางการประยุกต์ใช้วิธีการสร้างสรรค์ผลงานดังกล่าวกับการทำกิจกรรมอื่น ๆ ประกอบด้วย การประยุกต์ใช้สำหรับการทำกิจกรรมการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษา และการทำกิจกรรมการรณรงค์เพื่อสร้างความตระหนักรู้ในด้าน ต่าง ๆ

สรุป: ผลการวิจัย ชี้ให้เห็นว่า การสร้างสรรค์ผลงานศิลปะเป็นกิจกรรมสำหรับการสื่อสารข้อมูลและเหตุการณ์สำคัญของประเทศได้ ซึ่งจะนำไปสู่ความตระหนักรู้และกำหนดกิจกรรมเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการแก้ปัญหาทางสังคมและการเมืองตามศักยภาพและตามเงื่อนไขที่มีอยู่ในแต่ละพื้นที่ต่อไป

Article History

Received: 17-10-2025; Revised: 13-12-2025; Accepted: 27-12-2025
<https://doi.org/10.14456/jsmt.2026.1>

คำสำคัญ: กระบวนการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ; ศิลปะเพื่อสังคมและการเมือง; ผลงานศิลปะของสภาน์ ภูเก็ต

¹ ดร., นักวิชาการอิสระ

Ph.D., Independent scholar

Email: pphungamdee@gmail.com *Corresponding author

² รองศาสตราจารย์, ดร., มหาวิทยาลัยชินวัตร

Assoc. Prof. Ph.D, Shinawatra University

ANALYZING THE ART MAKING PROCESS OF SAKON PHU-NGAMDEE'S TWO-DIMENSIONAL CONTEMPORARY ART AND ITS CONCEPT REPRESENTING SOCIAL AND POLITICAL EVENTS

ABSTRACT

Introduction: This analysis of the creative process in two-dimensional contemporary artworks communicating social and political issues of Sakon Phu-ngamdee reflects the importance of art creation as a channel for communicating the nation's political and social information and events. It also provides academic analysis of the artworks that can be applied to other activities. **Objective:** 1) To analyze the two-dimensional contemporary artworks of Sakon Phu-ngamdee that aims to communicate significant social and political events in Thailand according to 4 analytical criteria. 2) To propose the application guidelines for creative methods used in such artworks to other activities. **Method:** Content analysis was used to produce qualitative research results. The sample group consists of 4 paintings created in 2019. **Results:** 1) Analysis based on four criteria: 1.1) The artworks were inspired by negative social and political events in Thailand. 1.2) The works depicts human behavior expressing lust, crude instinct and impact of human action on wildlife. 1.3) Mainly using oil and acrylic paints with contrasting colors used primarily to clearly express emotion and concept. 1.4) Using 6 main painting techniques as the artist's unique style. 2) Suggestions the creative methods application to other activities i.e. teaching and learning activities in university level and awareness campaigns on various issues. **Conclusion:** The findings indicate that art creation is an activity for communicating the nation's important information and events and leading to raise the awareness through activity formulation for fostering participation from all sectors in addressing social and political problems based on the potential and conditions available in each area.

Keywords: Creative Art process;
Art for society and politics; Sakon
Phu-ngamdee's Artworks

1. บทนำ

ศิลปะ คือ สิ่งที่ใช้ในการถ่ายทอดความหมายต่าง ๆ ที่ประกอบด้วยจินตนาการอย่างมีทักษะด้วยความเข้าใจในลำดับแห่งประสบการณ์อย่างเป็นระเบียบ และเข้าใจวัตถุอันประกอบด้วยสุนทรียภาพ ศิลปินส่วนใหญ่มักแสดงทักษะและจินตนาการของตนซึ่งเป็นรูปร่างทรวดทรงตามประสบการณ์ของศิลปินแต่ละคน (Soothipunt, 1992)^[9] ทั้งนี้ การแบ่งประเภทของศิลปะที่มีถูกกล่าวถึงโดยทั่วไปประกอบด้วย 3 แนวทาง คือ แบ่งตามความมุ่งหมายของศิลปะ ตามลักษณะกลุ่มวิชา และตามวัตถุประสงค์การสร้างสรรค์ ซึ่งครอบคลุมถึงการแบ่งประเภทศิลปะที่เน้นการสร้างสรรคในหลายมิติตามความต้องการของศิลปิน เช่น ศิลปะสองมิติ ศิลปะสามมิติ เป็นต้น (Tungcharoen, 1992)^[10] นอกจากนี้ ประเภทของเนื้อหาที่ปรากฏในผลงานศิลปะ ประกอบด้วย เนื้อหาส่วนตัว (Personal function) หมายถึง เนื้อหาที่เริ่มจากความเป็นส่วนตน และเนื้อหาเพื่อสังคม (Social functions) (Tungcharoen, 1994)^[11]

ปัจจุบัน มีศิลปินทั้งในและต่างประเทศที่สร้างสรรค์ผลงานศิลปะประเภทต่าง ๆ เพื่อนำเสนอเรื่องราวส่วนตัว เรื่องราวทางสังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม หรือการเมือง สู่สายตาสาธารณชนอย่างกว้างขวาง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการนำเสนอเรื่องราวทางสังคมหรือทางการเมืองผ่านผลงานศิลปะเพื่อกระตุ้นเตือนคนในสังคมให้เกิดจิตสำนึกในทางที่ดีและมีจิตสาธารณะ ดังที่การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบเรียนรู้ศิลปะเพื่อเปลี่ยนแปลงและการเสริมสร้างค่านิยมจิตสาธารณะ ได้ระบุไว้ว่า แนวคิดการจัดการเรียนการสอนในปัจจุบันให้ความสำคัญกับค่านิยมจิตสาธารณะ ตามมติการประชุมด้านศิลปศึกษา ปี ค.ศ. 2010 ที่กรุงโซล ได้กล่าวถึงเป้าหมายการพัฒนาศิลปศึกษา (Seoul Agenda: Goals for the Development of Arts Education) ที่ให้ความสำคัญกับศิลปศึกษาเพื่อการพัฒนาสังคมโดยเน้นให้การศึกษาด้านศิลปะมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาตามความท้าทายทางสังคมและวัฒนธรรมในโลกปัจจุบัน (Laosat & Sangvanich, 2023)^[5] ทั้งนี้ สกนธ์ ภู่งามดี เป็นศิลปินไทยคนหนึ่งสร้างสรรค์ผลงานศิลปะอย่างต่อเนื่องมากกว่า 30 ปีนับตั้งแต่ปี 2532-2568 โดยผลงานจิตรกรรมส่วนใหญ่ในปี 2562 มุ่งนำเสนอเรื่องราวเหตุการณ์ทางสังคมและการเมืองของไทยในเวลานั้น เมื่อพิจารณาควบคู่กับเป้าหมายการพัฒนาศิลปศึกษา (Seoul Agenda: Goals for the Development of Arts Education) ตามมติการประชุมด้านศิลปศึกษา ปี ค.ศ. 2010 ณ กรุงโซล ที่เน้นให้การศึกษาด้านศิลปะมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาสังคมและเสริมสร้างค่านิยมจิตสาธารณะข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาวิเคราะห์กระบวนการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะร่วมสมัยแบบสองมิติที่สื่อสารเหตุการณ์ทางสังคมและการเมืองของสกนธ์ ภู่งามดี เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะในฐานะที่เป็นช่องทางการสื่อสารข้อมูลหรือเหตุการณ์ทางสังคมและการเมืองของประเทศให้ผู้ชมผลงานศิลปะได้รับรู้ข้อมูลนอกเหนือจากช่องทางการสื่อสารอื่น นอกจากนี้ ยังเป็นข้อมูลการวิเคราะห์ผลงานศิลปะเชิงวิชาการที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้สำหรับการทำกิจกรรมอื่น ๆ เช่น กิจกรรมการเรียนการสอน กิจกรรมการรณรงค์เพื่อสร้างความตระหนักรู้ในด้านต่าง ๆ และการวิจัยด้านศิลปะได้ต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์ผลงานศิลปะร่วมสมัยแบบสองมิติของสกนธ์ ภู่งามดี ที่มุ่งสื่อสารเหตุการณ์ทางสังคมและการเมืองที่สำคัญในประเทศไทยตามเกณฑ์การวิเคราะห์ 4 ด้าน
2. เพื่อนำเสนอแนวทางการประยุกต์ใช้วิธีการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะร่วมสมัยแบบสองมิติของสกนธ์ ภู่งามดี ที่มุ่งสื่อสารเหตุการณ์ทางสังคมและการเมืองที่สำคัญในประเทศไทยตามเกณฑ์การวิเคราะห์ 4 ด้าน สำหรับการทำกิจกรรมอื่น ๆ

3. การทบทวนวรรณกรรม

งานวิจัยเรื่องนี้ได้มีการนำแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาศึกษาและสังเคราะห์ประเด็นสำคัญ ดังนี้

1. ความหมายและประเภทของศิลปะ

ความหมายของคำว่าศิลปะ “ศิลปะ” มีความหมายที่ไม่ตายตัวเช่นเดียวกับคำว่า “สุนทรียศาสตร์” ตัวอย่างความหมายของคำว่า “ศิลปะ” เช่น ศิลปะในทฤษฎีของศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี คือ ผลงานซึ่งเป็นความพากเพียรของมนุษย์ที่ต้องใช้ความพยายามในการสร้างสรรค์ด้วยมือและความคิดของศิลปินผู้สร้าง (Thaothong, 1993)^[13] นอกจากนี้ มีการแบ่งประเภทของศิลปะที่หลากหลายตามทฤษฎีของผู้แบ่งประเภท แต่โดยทั่วไปนั้นการแบ่งประเภทของศิลปะประกอบด้วย 3 แนวทาง คือ แบ่งตามความมุ่งหมายของศิลปะ แบ่งตามลักษณะกลุ่มวิชา และแบ่งตามวัตถุประสงค์การสร้างสรรค (Tungcharoen, 1992)^[10] ดังนี้ แนวทางที่ 1 แบ่งตามความมุ่งหมายของศิลปะ แนวทางที่ 2 แบ่งตามลักษณะกลุ่มวิชา และแนวทางที่ 3 แบ่งตามวัตถุประสงค์การสร้างสรรค โดยในแนวทางที่ 3 ดังกล่าวนี้ ครอบคลุมถึงการแบ่งประเภทศิลปะที่เน้นการสร้างสรรคในหลายมิติ เช่น ศิลปะสองมิติ ศิลปะสามมิติ เป็นต้น

2. องค์ประกอบกระบวนการสร้างสรรค์งานศิลปะ

2.1 ที่มาของแนวความคิดในการสร้างสรรค์งานศิลปะ (Source of creation) หมายถึง พื้นฐานทางความคิดและความเชื่อของศิลปินที่ส่งผลให้ศิลปินเกิดแรงบันดาลใจในการสร้างผลงานศิลปะ ตัวอย่างที่มาของแนวความคิดในการสร้างสรรค์งานศิลปะเชิงมนุษยวิทยา เช่น ผลงานศิลปะออบริจินของชนพื้นเมืองในประเทศออสเตรเลีย (Aborigines) มีความผูกพันอันบริสุทธิ์กับผืนแผ่นดิน โดยจะดำรงชีวิตและทำทุกอย่างเพื่อความอยู่รอดแต่ไม่มีความคิดที่จะเอาชนะธรรมชาติในส่วนของงานศิลปะของชนพื้นเมืองกลุ่มนี้ เช่น ศิลปะตกแต่งร่างกายด้วยการเขียนสีบนตัว ศิลปะเพื่อใช้ในพิธีศพ เป็นต้น ต่อมาในต้นศตวรรษที่ 20 เป็นช่วงเวลาที่การคมนาคมทางเรือระหว่างดินแดนใหม่ต่าง ๆ มีความเชื่อมโยงมากขึ้น รวมทั้งมีการแสวงหาแนวทางใหม่ ๆ ของศิลปินในยุโรปซึ่งได้รับอิทธิพลจากรูปแบบศิลปะโพ้นทะเลผสมผสานอยู่ด้วย เช่น ศิลปะอาฟริกัน ศิลปะญี่ปุ่น เป็นต้น ผลจากการแสวงหาแนวทางและเผยแพร่ศาสนาทำให้ชาวออบริจิน โดยเฉพาะอย่างยิ่งชาวออบริจินที่มีโอกาสได้เรียนในโรงเรียนคริสเตียนและเข้ารับเป็นคริสเตียนนั้น เกิดการเปลี่ยนแปลงทางศรัทธาและความเชื่อที่มีต่อศาสนา ทำให้การสร้างผลงานศิลปะเปลี่ยนไป เช่น ไม่สร้างผลงานที่มีที่มาของแนวความคิดที่ได้จากความฝันตามคติความเชื่อเดิม ประกอบกับชาวออบริจิน เริ่มยอมรับการใช้วัสดุ อุปกรณ์ สำหรับการสร้างงานศิลปะของชาวยุโรป เช่น สีน้ำ สีน้ำมัน ดังนั้น ผลงานศิลปะของชาวออบริจินในช่วงเวลานี้ จึงมีการผสมผสานเทคนิคโบราณแบบออบริจินเข้ากับวัสดุสมัยใหม่ โดยผลงานที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่จะเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับศาสนาที่สามารถเข้าใจได้ง่าย และเป็นภาพทิวทัศน์ทั่วไป ทั้งนี้ การสร้างงานศิลปะดังกล่าวนี้ เปรียบได้กับงานศิลปะยุคเรอเนสซองส์ (Renaissance) (Tinanon, 1998)^[12] ทั้งนี้ ประเภทของที่มาในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ ประกอบด้วย (1) ความคิดและความเชื่อ พื้นฐานทางความคิดและความเชื่อในการแสดงออกของผู้สร้างผลงานศิลปะ ถือว่าเป็นที่มาของแนวคิดหลักในการสร้างสรรค์งานศิลปะ (Soothipunt, 1992)^[9] และ (2) ความพยายามของศิลปินในการแก้ปัญหาของสื่อและวัสดุต่าง ๆ โดยในการสร้างงานศิลปะนั้น ศิลปินใช้ความพยายามในการแก้ปัญหาโดยใช้จิตสำนึกทั้งหมด รวมทั้งพลังสติปัญญาของตนในกระบวนการสร้างสรรค์เพื่อการแก้ปัญหาของสื่อและวัสดุต่าง ๆ ที่ใช้สร้างสรรค์โดยการแก้ปัญหาคารสร้างสรรคที่เกิดจากความพึงพอใจในรูปแบบที่ต้องการแสดงออก จะสร้าง “ความหมาย” ให้สามารถมองเห็นได้ และผลงานศิลปะที่เสร็จสมบูรณ์ในที่สุด ทั้งนี้ การสร้าง “ความหมาย” อันเป็นความตั้งใจของศิลปินนั้น มาจากการเลือกใช้ รูปร่าง เส้น และสี เพื่อทำหน้าที่เป็นสัญลักษณ์ที่นำไปสู่ความหมายที่มองเห็นได้ในที่สุด (Tungcharoen, 1992)^[10]

2.2 ประเภทของเนื้อหาของภาพ

เนื้อหา คือ ความหมายของงานศิลปะที่แสดงออกผ่านรูปทรงทางศิลปะ (artistic form) โดยมีการแบ่งประเภทเนื้อหาของภาพที่หลากหลายตามทฤษฎีของนักวิชาการแต่ละท่าน เช่น แบ่งเป็น 4 ประเภทคือ (1) เรื่องราวที่เกี่ยวกับมนุษย์และธรรมชาติของมนุษย์ (man and his own nature) (2) เรื่องราวที่มนุษย์เกี่ยวข้องกับมนุษย์ด้วยกัน (man and other people) (3) เรื่องราวที่มนุษย์เกี่ยวข้องกับมนุษย์และสิ่งแวดล้อม (man and the impersonal environment) และ (4) เรื่องราวเกี่ยวกับมนุษย์และสิ่งไม่มีตัวตน (man and the intangibles) (Soothipunt, 1992)^[9]

นอกจากนี้ มีการแบ่งเป็น 2 ประเภท ได้แก่ (1) เนื้อหาส่วนตัว (Personal function) หมายถึง เนื้อหาที่เริ่มจากความเป็นส่วนตน เช่น ความรัก ความพอใจส่วนตน ซึ่งศิลปินได้เปิดเผยสิ่งเหล่านี้ออกมาและผู้อื่นได้สัมผัสหรือสื่อสารระหว่างกันได้ แต่จะสามารถสื่อสารเนื้อหาจากศิลปินได้มากน้อยเพียงใดนั้น ต้องพิจารณาปัจจัยแวดล้อมอื่นด้วย และ (2) เนื้อหาเพื่อสังคม (Social functions) เป็นเนื้อหาที่มีสาระเน้นไปถึงความสัมพันธ์กับสังคมโดยตรงและสามารถสะท้อนให้เห็นถึงคุณค่าทางสุนทรียภาพส่วนตนและคุณค่าที่สื่อสารไปถึงผู้คนในวงกว้าง โดยศิลปินจะมีความเห็นว่า สังคมเป็นตัวประสานระหว่างชีวิตทุกคน ซึ่งทุกคนควรจะได้ร่วมกันกระตุ้นจิตสำนึกและร่วมสร้างสรรค์สังคมที่พึงประสงค์ (Tungcharoen, 1994)^[11]

2.3 การใช้สี การใช้สีตามหลักการใช้สี เป็นวิธีการใช้สีที่นำเอาทฤษฎีของนักคิดหรือนักวิทยาศาสตร์เข้ามาเป็นหลักในการเลือกใช้สี ทั้งนี้ ทฤษฎีสีของมิเกล ยูจีน เชฟเรล (Michel Eugene Chevreul) ระบุถึงวิธีการใช้สีหลักๆ คือ (1) การใช้สีกลมกลืน (harmony coloring) หมายถึงการใช้สีเดียวในระดับความเข้มที่ต่างกันหรือค่าของสี (tone) ที่ต่างกัน และมีการนำสีแท้ในกลุ่มเดียวกันหรือมีค่าสีที่สัมพันธ์ใกล้เคียงกันมาใช้ (2) การใช้สีสมมูล (symmetrical coloring) เป็นวิธีการใช้สีที่ประสานกับการใช้พื้นที่ของการระบายสีควบคู่กัน หลักการคือ การระบายสีเดียวหรือหลายสีในบริเวณที่ถูกแบ่งในทิศทางตรงข้ามกัน และ (3) การใช้สีเป็นคู่ เป็นการใช้สีที่เน้นความเรียบง่ายโดยใช้สีเพียงสองสีอย่างเหมาะสม หลักสำคัญของวิธีนี้ คือ การใช้สีเพียงคู่หนึ่งคู่ใดเท่านั้น (Phu-ngamdee, 2002)^[7]

2.4 วิธีการระบายสี วิธีการระบายมีอยู่หลากหลายและสามารถประยุกต์ใช้ได้ตามความเหมาะสมและตามทักษะของศิลปิน (Tungcharoen, 1992)^[10] ตัวอย่างของวิธีการระบายสีมีดังนี้ (1) การระบายสีครั้งเดียวเสร็จ (alla prima) หมายถึง การระบายสีเสร็จทันทีเพียงครั้งเดียวโดยไม่ระบายซ้ำหรือเกลี่ยสีแต่อย่างใด (2) การระบายสีเรียบกลมกลืน (blending) หมายถึง การระบายสีที่ระบายละเอียดจนสีกลมกลืน (3) การระบายสีโดยไม่เกลี่ยให้กลมกลืนกัน (broken color) ซึ่งบางครั้งเรียกว่า การระบายสีแบบผสมสีด้วยการมองเห็น (optical mixing) โดยการจุดหรือขีดสีเป็นเส้นสั้นๆ ให้อยู่ใกล้กันจนสามารถมองโดยรวมด้วยตาจนเกิดเป็นอีกสีหนึ่งได้ (4) การระบายสีแสดงลีลาอยู่พู่กัน (brushwork) หมายถึงการระบายสีที่มีความหนาของเนื้อสีปรากฏไว้บนผลงาน (5) การระบายสีผสมผสานการปะติดวัสดุ (collage) หมายถึง การระบายสีที่ใช้วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ รอบตัวเข้ามาผนวกเพื่อปะติดบนชิ้นงานที่ระบายสีไว้แล้ว หรือระบายทับภายหลังก็ได้ (6) การระบายสีโดยลงสีพื้นไว้ก่อน (colored ground) เป็นวิธีแก้ปัญหาที่เกิดจากความนิยมในการสร้างงานจิตรกรรมบนผืนผ้าใบสีขาวของศิลปินอิมเพรสชันนิสต์ที่เน้นเรื่องการแสดงแสงเงาอย่างมากจนในบางครั้งสีส่วนรวมของผลงานมีความสว่างเกินไปจนขาดความกลมกลืนหรือความน่าสนใจ การแก้ปัญหาดังกล่าวทำได้โดยการลงสีพื้นด้วยสีอ่อน เช่น ลงสีพื้นด้วยสีน้ำตาลแดง และสีเหลืองเข้มอมน้ำตาล (7) การระบายสีด้วยสีผสมแสดงน้ำหนัก (color key) หมายถึง การระบายสีที่เปลี่ยนค่าน้ำหนักของสีโดยการผสมสีเข้มหรือสีอ่อนลงในสีต่าง ๆ ที่ต้องการเพื่อจะทำให้สีนั้นเข้มหรืออ่อนลง (8) การระบายสีด้วยสีผสมล่วงหน้า (color mixing) หมายถึง การระบายสีโดยมีการวางแผนในการใช้สีล่วงหน้า (9) การระบายสีด้วยวัสดุอ่อนนุ่ม (dabbing) หมายถึง การระบายสีด้วยพู่กัน หรืออุปกรณ์อื่นที่มีความอ่อนนุ่ม เช่น สำลี ฟองน้ำ กระดาษชำระ เศษผ้า ฯลฯ ทั้งนี้เพื่อสร้างผลงานที่สื่อความรู้สึกอ่อนโยน หรือพราวไม่ชัดเจน (10) การระบายสีด้วยเกรียง (knife painting) หมายถึง การระบายสีที่ใช้เกรียงระบายสีแทนการใช้พู่กัน ผลที่เกิดขึ้น คือ จะเกิดพื้นผิวที่มาจากขอบบูนของสีน้ำมันซึ่งเป็นการสร้างพื้นผิว (texture) อย่างหนึ่ง (Phu-ngamdee, 2002)^[7]

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.1 งานศึกษาวิจัยเกี่ยวกับแรงบันดาลใจ เนื้อหาของภาพ และการสื่อสารในผลงานศิลปะ การศึกษาวิจัยเรื่องการตีความและการสร้างสรรค์เชิงสุนทรียศาสตร์ของภาพวาดดวงตาในสมัยราชวงศ์ชิง: แนวทางการศึกษาเชิงสัญลักษณ์ โดยผู้วิจัยประยุกต์ใช้ทฤษฎีของชาร์ลส์ เพียร์ซ มาทำการวิเคราะห์ภาพวาดหมึกบนผ้าไหมชื่อ “ภาพเหมือนพระสนมของจักรพรรดิเฉียนหลงกับหย่งหยานในวัยเด็ก” ผลการวิเคราะห์สรุปได้ว่า บริบททางวัฒนธรรมที่หลากหลาย และการผสมผสานระหว่างศิลปะจีนและยุโรปในช่วงต้นราชวงศ์ชิงทำให้ผลงานจิตรกรรมสามารถนำมาใช้ในการศึกษาสัญลักษณ์ได้ รวมทั้งบริบทของ

สิ่งแวดล้อมเป็นทั้งแรงบันดาลใจและเนื้อหาภายในภาพที่ส่งผลต่อการเลือกวิธีการสร้างสรรค์ของศิลปิน (Castilla, 2020)^[1] นอกจากนี้ การศึกษาวิจัยเรื่อง การสร้างภาษาสื่อสารอารมณ์ความรู้สึกเพื่ออธิบายเนื้อหาเชิงอารมณ์ในภาพวาดจิตรศิลป์พบว่า ภาพวาดจิตรศิลป์มีบทบาทสำคัญในประวัติศาสตร์มนุษยชาติและเป็นองค์ประกอบพื้นฐานอย่างหนึ่งของวัฒนธรรมมนุษย์ ภาพวาดจิตรศิลป์เป็นผลงานศิลปะที่ทำให้เกิดประเด็นท้าทายสำหรับคนที่ต้องการหาทำความเข้าใจกับปฏิสัมพันธ์ระหว่างเนื้อหาของภาพ อารมณ์ที่เกิดขึ้น และภาษาที่มุ่งอธิบายอารมณ์ที่แฝงอยู่ในผลงานศิลปะนั้น โดยผลงานศิลปะที่อธิบายเรื่องราวอย่างเป็นรูปธรรมอาจสามารถเข้าใจเนื้อหาได้ง่ายแต่ยังไม่สามารถสื่อสารหรืออธิบายเรื่องราวที่สื่ออารมณ์เชิงลึกได้มากนัก (Cheng et al., 2022)^[2]

ส่วนการศึกษาวิจัยเรื่อง ศิลปะในบริบท: การวิเคราะห์ศิลปะหลายระดับ พบว่า การสัมผัสหรือรับรู้ผลงานศิลปะทั้งในฐานะศิลปินและผู้สังเกตการณ์ มีบทบาทสำคัญในการสัมผัสความเป็นมนุษย์ การสร้างสรรค์และการศึกษาเรียนรู้ผลงานศิลปะเป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นได้ในหลายระดับ ในระดับชีววิทยา พบว่า กระบวนการทางระบบประสาทและการตอบสนองทางสรีรวิทยาเป็นปัจจัยสนับสนุนการมีส่วนร่วมในงานศิลปะ ในระดับการปฏิบัติการ พบว่า ภาษาและประสบการณ์ของทั้งศิลปินและผู้พบเห็นผลงานสามารถกำหนดบทบาทของศิลปะได้ ส่วนในระดับวัฒนธรรม พบว่า ศิลปะเผยแพร่แนวปฏิบัติและค่านิยมร่วมกันผ่านกลไกต่าง ๆ เช่น จุดเปลี่ยนทางวัฒนธรรมที่ส่งต่อจากรุ่นสู่รุ่น การเปลี่ยนแปลงทางสังคม การประยุกต์ใช้ผลงานศึกษาวิจัยเรื่องนี้ เช่น การจัดกิจกรรมการบำบัดโดยใช้ศิลปะเพื่อส่งเสริมให้จิตใจอ่อนคลาย การจัดโครงการนำร่องทางการศึกษาที่ส่งเสริมการชื่นชมศิลปะ การใช้ผลงานศิลปะเป็นสื่อในการรณรงค์กิจกรรมทางสังคม เป็นต้น (Louis, 2025)^[6] ทั้งนี้ ในบทความวิชาการเรื่อง ภาษาไร้รสนิยม : สุนทรียะไทยในวัฒนธรรมบริโภคนิยม ได้ให้ตัวอย่างเกี่ยวกับ “วิธีการทางศิลปะสามารถเปลี่ยนแปลงประสบการณ์ของมนุษย์ได้” โดยกล่าวถึงผลงานของฤกษ์ฤทธิ ติระวนิช ชื่อ ต้มข้าไก่ เจ็ดเซียนชาบูไร (ปี 2019) เป็นการขยายขอบเขตการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ รวมทั้งนำเสนอวิธีการชมงานศิลปะที่เปลี่ยนจากรูปแบบเดิม โดยเปิดโอกาสให้ผู้ชมเข้ามาสัมผัสสัมผัสตอบโต้กับผลงานศิลปะ เพื่อเป็นการลดช่องว่างระหว่างศิลปะกับผู้ชม ด้วยการยกครัวเข้าไปตั้งในหอศิลป์ และทำอาหาร แล้วแจกให้คนที่เข้ามาชมผลงานได้กินอาหารนั้นโดยไม่มีค่าใช้จ่าย แทนที่จะได้ดูงานศิลปะตามปกติ เพื่อให้ผู้ชมงานได้เป็นประจักษ์พยานกับการแสดงสภาวะหลังงานเลี้ยงที่เลิกรา และเพื่อให้ผู้ชมงานได้เป็นประจักษ์พยานกับหลักฐานแห่งสุนทรียศาสตร์ของกิจกรรมในชีวิตประจำวันอันธรรมดาสามัญอย่างอาหารการกิน (Sirikul et al., 2023)^[8] นอกจากนี้ การศึกษาวิจัย เรื่อง การชื่นชมศิลปะขั้นสูงผ่านเมตาเวิร์ส: สุนทรียศาสตร์ที่อิงกับการแสดงออกทางภาพ โดยระบุว่า เนื้อหาของศิลปะมีลักษณะเฉพาะคือความเป็นมนุษย์ และเมื่อชื่นชมงานศิลปะ จำเป็นต้องวิเคราะห์เรื่องราวเบื้องหลังงานศิลปะแต่ละชิ้น โดยเริ่มจากประวัติชีวิตของจิตรกรและภูมิหลังด้านมนุษยศาสตร์ของผลงาน และนำงานศิลปะไปเชื่อมโยงกับวัฒนธรรมของชาติ วัฒนธรรมทางสังคม และประวัติศาสตร์เฉพาะ เพื่อให้เข้าใจแนวคิดและวัฒนธรรมที่ศิลปินต้องการสื่อได้ดียิ่งขึ้น การนำเสนอศิลปะขั้นสูงผ่านเมตาเวิร์สเป็นการแสดงออกทางสุนทรียภาพเพื่อให้ผู้ชมชื่นชมศิลปะบนพื้นฐานของแนวคิดเมตายูนิเวิร์ส (Guo, 2023)^[3] โดยเมื่อมีการออกแบบระบบแอปพลิเคชันบนเว็บภายใต้แนวคิดเมตายูนิเวิร์สที่ทำงานบนระบบปฏิบัติการ Windows จะทำให้ผู้ชมเข้าถึงงานศิลปะได้มากขึ้น (Zhang, 2022)^[15]

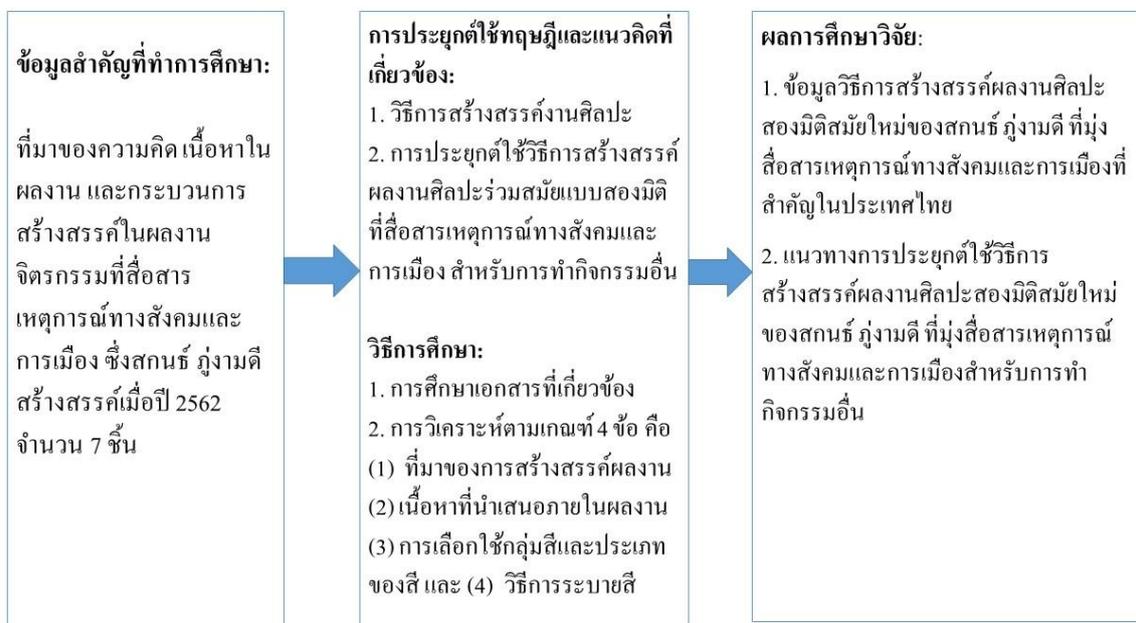
3.2 การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับที่มาของความคิดสร้างสรรค์ การสร้างประสบการณ์ใหม่ และการปรับพฤติกรรมผ่านกิจกรรมทางศิลปะ การศึกษาวิจัยเรื่อง การชมงานศิลปะช่วยกระตุ้นความคิดสร้างสรรค์ได้อย่างไร พบว่า ศิลปินมืออาชีพและมือสมัครเล่นต่างแสวงหาแรงบันดาลใจจากการชมผลงานของผู้อื่นเพื่อเพิ่มพูนความคิดสร้างสรรค์ของตนเอง ในงานวิจัยทางจิตวิทยา ได้ให้ความสำคัญกับประเภทของผลงานศิลปะรวมทั้งวิธีการหรือช่องทางที่ศิลปินคนหนึ่งได้ชื่นชมงานศิลปะจนเกิดแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานของตนเอง เช่น กรณีที่ตนเองอยู่ในกระบวนการประเมินผลงานศิลปะของผู้อื่นแล้วได้รับความรู้หรือเนื้อหาบางอย่างจากผลงานศิลปะนั้นจนเกิดการตกผลึกสิ่งใหม่ ๆ เป็นต้น ดังนั้น กลไกที่ทำให้เกิดแรงบันดาลใจและความคิดสร้างสรรค์จึงไม่มีขอบเขตตายตัว (Ishiguro, 2020)^[4] นอกจากนี้ การศึกษาวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบเรียนรู้ศิลปะเพื่อเปลี่ยนแปลง และการเสริมสร้างค่านิยมจิตสาธารณะ ระบุว่า แนวคิดการจัดการเรียนการสอนในปัจจุบันให้

ความสำคัญกับค่านิยมจิตสาธารณะ ตามมติการประชุมด้านศิลปศึกษา ปี ค.ศ. 2010 ที่กรุงโซล กล่าวถึงเป้าหมายการพัฒนา ศิลปะศึกษา (Seoul Agenda: Goals for the Development of Arts Education) ที่ให้ความสำคัญกับศิลปะศึกษาเพื่อการ พัฒนาสังคม โดยเน้นให้การศึกษาด้านศิลปะมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาตามความท้าทายทางสังคมและวัฒนธรรมในโลก ปัจจุบัน ทั้งนี้ การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ด้านศิลปะเพื่อเสริมสร้างค่านิยมการมีจิตสาธารณะนั้น เน้นการจัดการเรียนรู้เพื่อ การเปลี่ยนแปลงที่มุ่งปรับเปลี่ยนค่านิยมส่วนบุคคล การเปลี่ยนแปลงนั้นเกิดจากการสร้างความหมายใหม่ทางจิตสำนึก ค่านิยม ทักษะคิด ผ่านกระบวนการทางศิลปะ (Laosat & Sangvanich, 2023)^[5] ส่วนการศึกษาวิจัย เรื่อง กิจกรรมศิลปะ บูรณาการเสียงธรรมชาติเพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าของสิ่งแวดล้อมสำหรับเยาวชน โดยผู้วิจัยสังเคราะห์กิจกรรมศิลปะบูรณา การเสียงธรรมชาติเพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าของสิ่งแวดล้อมสำหรับเยาวชน ประกอบด้วย กิจกรรมเข้าใจเสียงธรรมชาติผ่าน เกม bingo และกิจกรรมสร้างสรรค์ผลงานจากการฟังเสียงธรรมชาติ โดยใช้เสียงธรรมชาติ 3 รูปแบบ ได้แก่ เสียงธรรมชาติ ชนบท เสียงธรรมชาติในป่า และเสียงธรรมชาติฝนตกในชนบท จากการสัมภาษณ์เยาวชนที่ทดลองใช้กิจกรรมให้ความคิดเห็น สรุปได้ว่า การฟังเสียงอย่างลึกซึ้งซึ่งทำให้เกิดจินตนาการถึงความหลากหลายความแตกต่างของเสียงในแต่ละระบบนิเวศและเห็น ความสำคัญของธรรมชาติที่สมบูรณ์ผ่านการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะจากเสียงธรรมชาติ ด้วยปัจจัยต่าง ๆ ดังกล่าวทำให้ เยาวชนเห็นคุณค่าและเกิดความคิดที่อยากจะอนุรักษ์สภาพแวดล้อมธรรมชาติที่หลากหลายให้คงอยู่ (Yoosuk et al., 2023)^[14]

4. กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1

กรอบแนวคิดการวิจัย

5. ระเบียบวิธีการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการศึกษา คือ ผลงานจิตรกรรมที่สร้างสรรค์โดยสภนธ์ ภู่งามดี ซึ่งได้จัดแสดงในนิทรรศการเดี่ยว (Solo Exhibition) ระหว่างปี พ.ศ. 2561-2563 รวมทั้งสิ้น 38 ชิ้น กลุ่มตัวอย่าง จากกลุ่มประชากรดังกล่าว ผู้วิจัยใช้เกณฑ์การคัดเลือกผลงานเพื่อทำการศึกษา กล่าวคือ เป็นผลงานจิตรกรรมที่สร้างสรรค์โดยสภนธ์ ภู่งามดี ซึ่งเป็นผลงานจิตรกรรมที่สามารถสังเกตเห็นร่องรอยหรือลักษณะการสร้างสรรคอย่างชัดเจน มีเอกลักษณ์ของวิธีการสร้างสรรค์ผลงาน โดยต้องสังเกตเห็นลักษณะดังกล่าวได้โดยตรงจากผลงานต้นฉบับและจากภาพถ่ายดิจิทัล รวมทั้งมุ่งนำเสนอเรื่องราวที่สะท้อนเหตุการณ์ทางสังคมและการเมืองที่สำคัญของประเทศไทย ดังนั้น ผลงานจิตรกรรมที่นำมาศึกษาวิเคราะห์ในครั้งนี้ จึงมีจำนวน 4 ชิ้นดังนี้

1.1 ผลงานจิตรกรรมที่จัดแสดงในนิทรรศการแสดงผลเดี่ยว ชุด “SAKON PROJECT” ณ หอศิลป์ ARDEL’s Third Place Gallery กรุงเทพฯ ระหว่างวันที่ 14-22 มิถุนายน ปี 2562 จำนวน 2 ชิ้น ประกอบด้วย (1) ผลงานชื่อ บุฟเฟ่ต์อาหารป่า สีส้มบนพื้นผ้าใบ ขนาด 100 x 120 ซม. ปี 2562 และ (2) ผลงานชื่อ ในเดือนเมษายน สีส้มบนพื้นผ้าใบ ขนาด 100 x 100 ซม. ปี 2562

1.2 ผลงานจิตรกรรมที่จัดแสดงในนิทรรศการแสดงผลเดี่ยว ชุด “God, I Love You, Damn It” ณ หอศิลป์ Joyman Gallery กรุงเทพฯ ระหว่างวันที่ 4 ตุลาคม – 21 ธันวาคม ปี 2562 จำนวน 2 ชิ้น ประกอบด้วย (1) ผลงานชื่อ พระกาล สีส้มบนพื้นผ้าใบ ขนาด 100 x 140 ซม. ปี 2562 และ (2) ผลงานชื่อ พระภูมิ สีส้มบนพื้นผ้าใบ ขนาด 100 x 140 ซม. ปี 2562

2. ขอบเขตการวิจัย

งานวิจัยครั้งนี้ เน้นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับวิธีการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมของสภนธ์ ภู่งามดี ที่นำเสนอเหตุการณ์ทางสังคมและการเมืองที่สำคัญของประเทศไทย โดยจัดแสดงผลงานในนิทรรศการศิลปะเมื่อปี พ.ศ. 2562 โดยผลการศึกษาคือจะเป็นข้อมูลการวิเคราะห์ผลงานศิลปะเชิงวิชาการที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้สำหรับการทำกิจกรรมอื่น ๆ ได้ต่อไป

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย (1) แบบบันทึกข้อมูลจากการสังเคราะห์เอกสารแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และ (2) แบบฟอร์มการวิเคราะห์ผลงานในลักษณะการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ตามประเด็นการวิเคราะห์ 4 ข้อ (Tungcharoen, 1992^[10]; Phu-ngamdee, 2002)^[7] คือ (1) ที่มาของการสร้างสรรค์ผลงาน (2) เนื้อหาที่นำเสนอภายในผลงาน (3) การเลือกใช้กลุ่มสีและประเภทของสี และ (4) วิธีการระบายสี

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (content analysis) ตามประเด็นการวิเคราะห์ 4 ข้อ และสรุปเป็นผลงานการวิจัยเชิงคุณภาพ

6. ผลการวิจัย

1. การวิเคราะห์ผลงานศิลปะร่วมสมัยแบบสองมิติของสภนธ์ ภู่งามดี ที่มุ่งสื่อสารเหตุการณ์ทางสังคมและการเมืองที่สำคัญในประเทศไทยตามเกณฑ์การวิเคราะห์ 4 ด้าน

1.1 ผลงานชื่อ บุฟเฟ่ต์อาหารป่า สีส้มบนพื้นผ้าใบ ขนาด 100 x 120 ซม. ปี 2562 สรุปได้ว่า (1) ที่มาของการสร้างสรรค์ผลงาน เกิดจากเหตุการณ์สำคัญเหตุการณ์หนึ่งของประเทศไทยกรณีที่มีนายทุนและพรรคพวกเดินทางเข้าป่าและล่าสัตว์สวน โดยใช้นายยิงเสือดำเพื่อนำมาประกอบอาหาร เหตุการณ์นี้ เป็นที่วิพากษ์วิจารณ์ถึงการกระทำผิดของ

นายทุน รวมทั้งสังคมจับตามองว่า ผู้กระทำผิดกลุ่มดังกล่าว จะได้รับโทษตามกฎหมายอย่างถูกต้องเป็นธรรมหรือไม่ ทั้งนี้ ผู้สร้างสรรค์ผลงานมีความสะเทือนใจเกี่ยวกับเหตุการณ์ดังกล่าว จึงนำเสนอเป็นผลงานศิลปะชิ้นนี้ (2) เนื้อหาที่นำเสนอภายในผลงาน ผู้สร้างสรรค์นำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับสัตว์ป่าสงวน ได้แก่ เสือดำ เสี่ยงผา กวาง หมูป่า และนกเงือก ด้วยความรู้สึกสงสาร เศร้าสลด ทดหู่ กับการลักลอบฆ่าเพื่อกินเป็นอาหาร โดยในภาพมีอุปกรณ์เครื่องครัว งาน แก้วน้ำ มาสื่อถึงการบริโภคสัตว์ป่าสงวนในสถานที่ดังกล่าว (3) การเลือกใช้กลุ่มสีและประเภทของสี ผู้สร้างสรรค์ใช้กลุ่มสีตัดกันเป็นสีหลักโดยรวมของภาพ ประกอบด้วย สีน้ำเงิน สีฟ้า สีชมพู สีเขียว สีเหลือง สีม่วง สีดำ และสีขาว เพื่อแสดงความรู้สึกในเชิงวิพากษ์วิจารณ์อย่างรุนแรง และผู้สร้างสรรค์ใช้น้ำมันเป็นหลัก และ (4) วิธีการระบายสี ประกอบด้วย 6 วิธีหลัก คือ การระบายสีครั้งเดียวเสร็จ (alla prima) การระบายสีเรียบกลมกลืน (blending) การระบายสีโดยไม่เกลี่ยให้กลมกลืนกัน (broken color) การระบายสีแสดงลีลารอยพู่กัน (brushwork) การระบายสีหนาทับซ้อน (impasto) และการระบายสีด้วยเกรียง (knife painting)

ภาพที่ 2

ผลงานชื่อ บุฟเฟต์อาหารป่า สีนํ้ามันบนผืนผ้าใบ ขนาด 100 x 120 ซม. ปี 2562

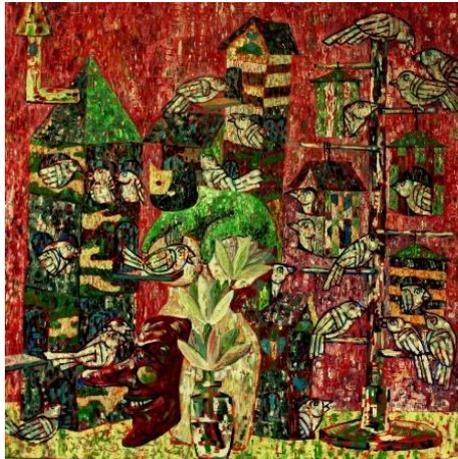

ที่มา : Phu-ngamdee (2019)

1.2. ผลงานชื่อ โนเดือนเมษายน สีนํ้ามันบนผืนผ้าใบ ขนาด 100 x 100 ซม. สร้างสรรค์เมื่อปี 2562 สรุปได้ว่า (1) ที่มาของการสร้างสรรค์ผลงาน เกิดจากเหตุการณ์สำคัญรัฐประหารในประเทศไทยที่มักเกิดขึ้นในเดือนเมษายน ซึ่งทำให้ประชาชนส่วนใหญ่ต้องเก็บตัวอยู่กับบ้านเพื่อความปลอดภัย ผู้สร้างสรรค์ผลงานมีความอึดอัดใจกับเหตุการณ์ดังกล่าวที่ต้องพบเจอกับเหตุการณ์เช่นนี้บ่อยครั้ง จึงนำเสนอเป็นผลงานศิลปะชิ้นนี้ (2) เนื้อหาที่นำเสนอภายในผลงาน ผู้สร้างสรรค์นำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับสภาพความเป็นอยู่ภายใต้เหตุการณ์รัฐประหารในประเทศไทย ที่ทำให้ประชาชนต้องเก็บตัวอยู่ในบ้าน ห้ามแสดงความคิดเห็น ห้ามรวมตัวกันเป็นกลุ่มใหญ่ โดยผู้สร้างสรรค์ใช้ภาพบ้านทรงสูงเป็นลายพรางแทนความรู้สึกอึดอัดจากเหตุการณ์ดังกล่าว ใช้ไม้แขวนคล้ายราวตากผ้าแนวตั้ง ที่มีบ้านแขวนอยู่ และนกเกาะที่ไม่แขวนนั้น เพื่อสื่อถึงการถูกจัดพื้นที่และจำกัดสิทธิเสรีภาพ (3) การเลือกใช้กลุ่มสีและประเภทของสี ผู้สร้างสรรค์ใช้กลุ่มสีตัดกันเป็นสีหลักโดยรวมของภาพ ประกอบด้วย สีม่วงแดง สีชมพู สีเขียว สีเหลือง สีดำ และสีขาว เพื่อแสดงความรู้สึกในเชิงวิพากษ์วิจารณ์ และผู้สร้างสรรค์ใช้น้ำมันเป็นหลัก และ (4) วิธีการระบายสี ประกอบด้วย 6 วิธีหลัก คือ การระบายสีครั้งเดียวเสร็จ (alla prima) การระบายสีเรียบกลมกลืน (blending) การระบายสีโดยไม่เกลี่ยให้กลมกลืนกัน (broken color) การระบายสีแสดงลีลารอยพู่กัน (brushwork) การระบายสีหนาทับซ้อน (impasto) และการระบายสีด้วยเกรียง (knife painting)

ภาพที่ 3

ผลงานชื่อ ในเดือนเมษายน สีน้ำมันบนผืนผ้าใบ ขนาด 100 x 100 ซม. ปี 2562

ที่มา : Phu-ngamdee (2019)

1.3 ผลงานชื่อ พระกาล สีน้ำมันบนผืนผ้าใบ ขนาด 100 x 140 ซม. สร้างสรรค์เมื่อปี 2562 สรุปได้ว่า (1) ที่มาของการสร้างสรรค์ผลงาน เกิดจากเรื่องราวที่เกิดขึ้นจริงในสังคมไทย เกี่ยวกับข่าวของนักการเมืองที่ถูกวิพากษ์วิจารณ์หลายประเด็น โดยผลงานชื่อ พระกาล ขึ้นนี้ มุ่งนำเสนอประเด็นเกี่ยวกับทรัพย์สินที่บอกเวลา หรือ “กาลเวลา” ที่นักการเมืองได้ครอบครองทรัพย์สินนั้น ซึ่งได้แก่ นาฬิกา ที่มีราคาสูงจนสังคมเกิดข้อสงสัย (2) เนื้อหาที่นำเสนอภายในผลงาน นำเสนอเรื่องราวเหตุการณ์จริงในสังคมไทย โดยเป็นการตีความและนำเสนอเรื่องราวด้วยอาการการร้ายรำของนาฏลักษณะสมัยใหม่ เพื่อสื่อสารเรื่องราวการครอบครองทรัพย์สินส่วนตัว ได้แก่ นาฬิกา ที่มีราคาสูงจนสังคมเกิดข้อสงสัย ทั้งนี้ ผู้สร้างสรรค์ผลงานใช้ภาพคล้ายเทวดากำลังร้ายรำในท่าทางแปลก ๆ เพื่อสื่อสารความคิดความรู้สึกสงสัยของคนในสังคมเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักการเมืองเหล่านั้น โดยองค์ประกอบสำคัญที่นำเสนอในภาพ คือ ภาพเทวดากำลังร้ายรำในบรรยากาศที่ร้อนระอุด้วยเปลวไฟ เพื่อสื่อสารถึงความฉงนและข้อวิพากษ์วิจารณ์อย่างร้อนแรงของผู้คน (3) การเลือกใช้กลุ่มสีและประเภทของสี ผู้สร้างสรรค์ผลงานเลือกใช้กลุ่มสีตัดกันเป็นหลัก เพื่อสื่อสารบรรยากาศที่ร้อนแรงจากความรู้สึกของผู้คนในสังคม ประกอบด้วย สีแดง สีส้ม สีเขียว สีดำ สีขาว และสีทอง เป็นหลักเพื่อแสดงความรู้สึกที่ฉงนสงสัยต่อเหตุการณ์ดังกล่าว และใช้สีน้ำมันและสีอะคริลิกเป็นหลัก และ (4) วิธีการระบายสี ประกอบด้วย 6 วิธีหลัก คือ การระบายสีครั้งเดียวเสร็จ (alla prima) การระบายสีเรียบกลมกลืน (blending) การระบายสีโดยไม่เคลือบให้กลมกลืนกัน (broken color) การระบายสีแสดงลีลารอยพู่กัน (brushwork) การระบายสีหนาทับซ้อน (impasto) และการระบายสีด้วยเกรียง (knife painting)

ภาพที่ 4

ชื่อผลงาน พระภูมิลี้น้ำมันบนผืนผ้าใบ ขนาด 100 x 140 ซม. ปี 2562

ที่มา : Phu-ngamdee (2019)

1.4 ผลงานชื่อ พระภูมิลี้น้ำมันบนผืนผ้าใบ ขนาด 100 x 140 ซม. สร้างสรรค์เมื่อปี 2562 สรุปได้ว่า (1) ที่มาของการสร้างสรรค์ผลงานเกิดจากเรื่องราวที่เกิดขึ้นจริงในสังคมไทย เกี่ยวกับข่าว “ป่าแห้ง” ที่มีประเด็นวิพากษ์วิจารณ์เจ้าหน้าที่ระดับสูงเกี่ยวกับการรื้อป่าพื้นที่ป่าสงวนเพื่อสร้างที่พักหรู โดยการตั้งชื่อผลงานชิ้นนี้ คือ พระภูมิลี้นั้น ผู้สร้างสรรค์ผลงานต้องการเทียบเคียงคำว่าพระภูมิลี้นั้นกับเจ้าหน้าที่ระดับสูงที่เรียกร่องให้ยอมรับการสร้างที่พักดังกล่าว แต่สังคมยังเกิดข้อสงสัยในการกระทำเหล่านั้น (2) เนื้อหาที่นำเสนอภายในผลงาน นำเสนอเรื่องราวเหตุการณ์จริงในสังคมไทย โดยเป็นการตีความและนำเสนอเรื่องราวด้วยอาการการร้ายร้ายของนาฏลักษณะสมัยใหม่ เพื่อสื่อสารเรื่องราวการรื้อป่าพื้นที่ป่าสงวนเพื่อสร้างที่พักหรูของเจ้าหน้าที่ระดับสูง โดยผู้สร้างสรรค์ผลงานใช้ภาพคล้ายเทวดากำลังร้ายร้ายในท่าทางแปลกๆ เพื่อสื่อสารความคิดความรู้สึกสงสัยของคนในสังคมเกี่ยวกับพฤติกรรมของเจ้าหน้าที่ระดับสูงเหล่านั้น โดยองค์ประกอบสำคัญที่นำเสนอในภาพ คือ ภาพเทวดากำลังร้ายร้ายในบรรยากาศที่ร้อนระอุด้วยเปลวไฟ เพื่อสื่อสารถึงความฉงนและข้อวิพากษ์วิจารณ์อย่างร้อนแรงของผู้คน (3) การเลือกใช้กลุ่มสีและประเภทของสี ผู้สร้างสรรค์ผลงานเลือกใช้กลุ่มสีตัดกันเป็นหลัก เพื่อสื่อสารบรรยากาศที่ร้อนแรงจากความรู้สึกของคนในสังคม ประกอบด้วย สีแดง สีส้ม สีเขียว สีดำ สีขาว และสีทอง เป็นหลักเพื่อแสดงความรู้สึกที่ฉงนสงสัยต่อกรณีดังกล่าว โดยใช้สีน้ำมันและสีอะคริลิกเป็นหลัก และ (4) วิธีการระบายสี ประกอบด้วย 6 วิธีหลัก คือ การระบายสีครั้งเดียวเสร็จ (alla prima) การระบายสีเรียกกลมกลืน (blending) การระบายสีโดยไม่เคลื่อนให้กลมกลืนกัน (broken color) การระบายสีแสดงลีลารอยพู่กัน (brushwork) การระบายสีหนาทับซ้อน (impasto) และการระบายสีด้วยเกรียง (knife painting)

ภาพที่ 5

ผลงานชื่อ พระภูมิ สีนํ้ามันบนผืนผ้าใบ ขนาด 100 x 140 ซม. ปี 2562

ที่มา : สกนธ์ ภู่งามดี (2562)

2. แนวทางการประยุกต์ใช้วิธีการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะสองมิติสมัยใหม่ของสกนธ์ ภู่งามดี ที่มีงส์สื่อสารเหตุการณ์ทางสังคมและการเมืองสำหรับการทำกิจกรรมอื่น ๆ

2.1 การประยุกต์ใช้สำหรับการทำกิจกรรมการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษา

จากแนวทางการวิเคราะห์วิธีการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะสองมิติสมัยใหม่ของสกนธ์ ภู่งามดี ที่มีงส์สื่อสารเหตุการณ์ทางสังคมและการเมืองตามเกณฑ์ 4 ข้อ ผู้สอนในสถาบันการศึกษาควรนำเกณฑ์การวิเคราะห์ดังกล่าวไปใช้ในกระบวนการเรียนการสอนในวิชาเกี่ยวกับศิลปะระดับอุดมศึกษา ยกตัวอย่างแนวทางการประยุกต์ใช้ ดังนี้ (1) ผู้สอนนำเสนอตัวอย่างการวิเคราะห์ โดยผู้สอนคัดเลือกผลงานจิตรกรรมที่มีงส์สื่อสารเหตุการณ์ทางสังคมหรือทางการเมืองของศิลปินคนใดคนหนึ่งหรือกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเพื่อวิเคราะห์ผลงานตามเกณฑ์แต่ละข้อ เพื่อให้ผู้เรียนได้มีแนวทางในการวิเคราะห์ในเบื้องต้น โดยเฉพาะเกณฑ์ 2 ข้อแรกที่ไม่ยากเกินไปและเป็นพื้นฐานการวิเคราะห์ที่ดี โดยกำหนดแบบฝึกฝนการวิเคราะห์ตามเกณฑ์ข้อ 1 (ที่มาของการสร้างสรรค์ผลงาน) และข้อ 2 (เนื้อหาที่นำเสนอภายในผลงาน) ในระยะแรกของกิจกรรม และ (2) ผู้สอนกำหนดกิจกรรมให้ผู้เรียนดำเนินการดังนี้คือ ให้ผู้เรียนสืบค้นข้อมูลภาพและข้อมูลการสร้างสรรคผลงานของศิลปินที่ตนเองสนใจ จากนั้นให้ผู้เรียนฝึกการวิเคราะห์ตามเกณฑ์การวิเคราะห์ทั้ง 4 ข้อโดยบันทึกผลงานการวิเคราะห์เป็นเอกสารรายงานหรือนำเสนอในชั้นเรียน และให้ผู้เรียนทั้งหมดร่วมกันแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและสรุปบทเรียนเพื่อฝึกฝนการสร้างฐานข้อมูลด้านการวิเคราะห์ผลงานศิลปะที่เป็นพื้นฐานของการศึกษาวิชาด้านศิลปะในขั้นสูงและการวิจัยด้านศิลปะขั้นต่อไป

2.2 การประยุกต์ใช้สำหรับการทำกิจกรรมการณรงคเพื่อสร้างความตระหนักรู้ในด้านต่าง ๆ

ผู้จัดโครงการรณรงคด้านสาธารณประโยชน์หรือนำกิจกรรมด้านสังคม ควรนำผลงานจิตรกรรมที่มีงส์สื่อสารเหตุการณ์ทางสังคมหรือทางการเมืองมาเป็นองค์ประกอบส่วนหนึ่งของโครงการ โดยนำผลงานจิตรกรรมเหล่านั้นไปเป็นช่องทางสื่อสารสู่ผู้เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อกระตุ้นการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเหตุการณ์ทางสังคมและการเมืองที่ต้องการระดมความร่วมมือในการแก้ไขปัญหา ซึ่งการใช้ประโยชน์จากการนำเสนอผลงานจิตรกรรมดังกล่าวจะเป็นปัจจัยเสริมที่ทำให้ควบคู่กับการแจกเอกสารหรือการสื่อสารข้อมูลทางช่องทางอื่น ๆ ที่มีข้อความอธิบายอย่างเป็นทางการ นอกจากนี้ การ

นำเสนอผลงานจิตรกรรมดังกล่าวยังทำให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมเกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความสำคัญของการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะมากขึ้น เนื่องจากการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะไม่ใช่เป็นเพียงการสร้างผลงานเพื่อสนองความต้องการของศิลปินหรือทำให้ผู้ชมผลงานศิลปะเกิดความเพลิดเพลินเพียงเท่านั้น แต่การสร้างสรรค์ผลงานศิลปะยังเป็นช่องทางการสื่อสารข้อมูลประเภทหนึ่งนอกเหนือจากช่องทางการสื่อสารอื่น ๆ ที่สามารถทำให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมหรือผู้ชมผลงานศิลปะได้รับทราบข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเหตุการณ์ทางสังคมและการเมืองของประเทศ และนำไปสู่การตระหนักรู้ถึงปัญหาและต้องการมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาได้ต่อไป

7. อภิปรายผล

1. ที่มาของการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมที่สร้างสรรค์โดยสกนธ์ ภู่งามดี ซึ่งจัดแสดงในนิทรรศการแสดงเดี่ยวในปี พ.ศ. 2562 นั้น มีที่มาจากเหตุการณ์ทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองด้านลบในประเทศไทย ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดของ Soothipunt (1992)^[9] ที่ได้กล่าวถึงพื้นฐานทางความคิดและความเชื่อในการแสดงออกของผู้สร้างผลงานศิลปะเป็นที่มาของแนวคิดในการสร้างสรรค์งานศิลปะเช่นกัน นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับแนวคิดของ Tinanon (1998)^[12] ที่กล่าวถึงที่มาของแนวความคิดในการสร้างสรรค์งานศิลปะเชิงมนุษยวิทยา ที่ระบุว่า สภาพแวดล้อม วิธีการดำรงชีวิต และความเชื่อ เป็นที่มาของแนวความคิดในการสร้างงานด้านทัศนศิลป์ รวมทั้งสอดคล้องกับผลงานวิจัย เรื่อง การตีความและการสร้างสรรค์เชิงสุนทรียศาสตร์ของภาพวาดภาพลวงตาในสมัยราชวงศ์ชิง: แนวทางการศึกษาเชิงสัตวศาสตร์ โดยระบุว่า บริบทของสิ่งแวดล้อมเป็นทั้งแรงบันดาลใจและเนื้อหาภายในภาพที่ส่งผลต่อการเลือกวิธีการสร้างสรรค์ของศิลปิน (Castilla, 2020)^[11]

2. เนื้อหาที่นำเสนอภายในผลงานของ สกนธ์ ภู่งามดี ในปี พ.ศ. 2562 เน้นนำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับพฤติกรรมของมนุษย์ที่มีกิเลสและสัญชาตญาณดิบหยาบ รวมทั้งผลแห่งการกระทำของมนุษย์ที่กระทบต่อชีวิตของสัตว์ป่า ผลการวิจัยดังกล่าว สอดคล้องกับแนวคิดของ Tungcharoen (1992)^[10] ที่กล่าวถึงประเภทของเนื้อหาที่ปรากฏในผลงานศิลปะซึ่งประกอบด้วย เนื้อหาส่วนตัว (Personal function) เช่น ความรัก ความพอใจส่วนตนและเนื้อหาเพื่อสังคม (Social functions) ที่มีสาระเน้นไปถึงความสัมพันธ์กับสังคมโดยตรงและสามารถสะท้อนให้เห็นถึงคุณค่าทางสุนทรียภาพส่วนตนและคุณค่าที่สื่อสารไปถึงผู้คนในวงกว้าง โดยศิลปินจะมีความเห็นว่า ทุกคนควรจะได้ร่วมกันกระตุนจิตสำนึกและร่วมสร้างสรรค์สังคมที่พึงประสงค์ไปพร้อมกัน นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยเรื่อง ศิลปะในบริบท: การวิเคราะห์ศิลปะหลายระดับที่พบว่า การสัมผัสหรือรับรู้ผลงานศิลปะทั้งในฐานะศิลปินและผู้สังเกตการณ์ มีบทบาทสำคัญในการสัมผัสความเป็นมนุษย์ การสร้างสรรค์และการศึกษาเรียนรู้ผลงานศิลปะเป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นและพัฒนาขึ้นภายในบริบทเชิงหน้าที่หลายระดับ โดยในระดับวัฒนธรรม พบว่า ศิลปะเผยแพร่แนวปฏิบัติและค่านิยมร่วมกันผ่านกลไกต่าง ๆ เช่น จุดเปลี่ยนทางวัฒนธรรมทำให้เกิดการส่งต่อจากรุ่นสู่รุ่นและการเปลี่ยนแปลงทางสังคม (Louis, 2025)^[6]

3. ผู้สร้างสรรค์ผลงานเลือกใช้กลุ่มสีตัดกันเป็นสีหลักเพื่อแสดงความคิดความรู้สึกอย่างชัดเจน รวมทั้งเน้นวิธีการระบายสี 6 วิธีหลักและเน้นการใช้รูปร่าง (Shape) รูปทรง (Form) ที่เรียบง่ายเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตนนั้น ผลการวิจัยดังกล่าว สอดคล้องกับแนวคิดของ Tungcharoen (1992)^[10] ที่ระบุถึงความพยายามของศิลปินในการแก้ปัญหาของสีและวัสดุต่าง ๆ โดยการสร้าง “ความหมาย” อันเป็นความตั้งใจของศิลปินนั้น มาจากการเลือกใช้ รูปร่าง เส้น และสี เพื่อทำหน้าที่เป็นสัญลักษณ์ที่นำไปสู่ “ความหมายที่มองเห็นได้” ในที่สุด

4. ผู้สร้างสรรค์ผลงาน เน้นวิธีการระบายสี 6 วิธีหลักเป็นเอกลักษณ์ประจำตัว ประกอบด้วย การระบายสีครั้งเดียวเสร็จ (alla prima) การระบายสีเรียกกลมกลืน (blending) การระบายสีโดยไม่เกลี่ยให้กลมกลืนกัน (broken color) การระบายสีแสดงลีลารอยพู่กัน (brushwork) การระบายสีหนาทับซ้อน (impasto) และการระบายสีด้วยเกรียง (knife painting) ผลการวิจัยดังกล่าว สอดคล้องกับแนวคิดของ Tungcharoen (1992)^[10] ที่ระบุว่า วิธีการระบายสีมีอยู่หลากหลายและสามารถ

ประยุกต์ใช้ได้ตามความเหมาะสมและตามทักษะของศิลปิน โดยวิธีการระบายสีทั้ง 6 วิธีหลักที่เป็นเอกลักษณ์ประจำตัวของ สกนธ์ ภู่งามดี ดังที่ระบุข้างต้นนั้น ได้ปรากฏอยู่ในแนวคิดเกี่ยวกับวิธีการระบายสีของ วิรุณ ตั้งเจริญด้วย นอกจากนี้ ยัง สอดคล้องกับแนวคิดที่ปรากฏในบทความวิชาการเรื่อง ภาษาไร้สนิม: สุนทรียะไทยในวัฒนธรรมบริโภคนิยม ที่ยกตัวอย่าง เกี่ยวกับ “วิธีการทางศิลปะสามารถเปลี่ยนแปลงประสบการณ์ของมนุษย์ได้” โดยกล่าวถึงผลงานของฤกษ์ฤทธิ ตรีระวนิช ชื่อ ต้มซ่าไก่ เจ็ดเซียนชาบูไร (ปี 2019) ซึ่งเป็นการขยายขอบเขตการสร้างสรรคผลงานศิลปะและนำเสนอวิธีการชมงานศิลปะ ที่เปลี่ยนจากรูปแบบเดิม โดยเปิดโอกาสให้ผู้ชมเข้ามาสัมผัสสัมผัสกับผลงานศิลปะ เพื่อเป็นการลดช่องว่างระหว่าง ศิลปะกับผู้ชม การนำเสนอผลงานศิลปะดังกล่าว แสดงให้เห็นถึงความหลากหลายและการประยุกต์ใช้วิธีการทางศิลปะตาม ความเหมาะสมและตามทักษะของศิลปิน (Sirikul et al., 2023)^[8] รวมทั้งสอดคล้องกับการศึกษาวิจัยเรื่อง การชมงานศิลปะ ช่วยกระตุ้นความคิดสร้างสรรค์ได้อย่างไร ที่ส่วนหนึ่งระบุว่า วิธีการหรือช่องทางที่ช่วยกระตุ้นความคิดสร้างสรรค์ อาจเกิดได้ ด้วยวิธีอื่น เช่น กรณีที่ตนเองอยู่ในช่วงเวลาไตร่ตรองถึงการสร้างสรรค์งานศิลปะของตนเองจนเกิดการตกผลึกสิ่งใหม่ ๆ ดังนั้น กลไกที่ทำให้เกิดแรงบันดาลใจและความคิดสร้างสรรค์จึงไม่มีขอบเขตตายตัว (Ishiguro, 2020)^[4]

5. ข้อเสนอแนวทางการประยุกต์ใช้วิธีการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะร่วมสมัยแบบสองมิติที่สื่อสารเหตุการณ์ทางสังคม และการเมืองของสกนธ์ ภู่งามดี ซึ่งผู้วิจัยนำเสนอไว้ 2 ด้าน คือ การประยุกต์ใช้สำหรับการทำกิจกรรมการเรียนการสอนใน ระดับอุดมศึกษา และการทำกิจกรรมการรณรงค์เพื่อสร้างความตระหนักรู้ในด้านต่าง ๆ โดยข้อเสนอดังกล่าว สอดคล้องกับ ข้อเสนอแนะในการศึกษาวิจัยเรื่อง ศิลปะในบริบท: การวิเคราะห์ศิลปะหลายระดับ ที่พบว่า การสัมผัสหรือรับรู้ผลงานศิลปะ ทั้งในฐานะศิลปินและผู้สังเกตการณ์ มีบทบาทสำคัญในการสัมผัสความเป็นมนุษย์ การสร้างสรรค์และการศึกษาเรียนรู้ผลงาน ศิลปะเป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นและพัฒนาขึ้นภายในบริบทเชิงหน้าที่หลายระดับ โดยในระดับวัฒนธรรม พบว่า ศิลปะเผยแพร่ แนวปฏิบัติและค่านิยมร่วมกันผ่านกลไกต่าง ๆ เช่น การจัดกิจกรรมการบำบัดโดยใช้ศิลปะเพื่อส่งเสริมให้จิตใจผ่อนคลาย การ จัดโครงการนาร่องทางการศึกษาที่ส่งเสริมการชื่นชมศิลปะ การใช้ผลงานศิลปะเป็นกิจกรรมรณรงค์ทางสังคม เป็นต้น (Louis, 2025)^[6]

8. องค์ความรู้ที่ได้รับ

1. งานวิจัยเรื่องนี้ แสดงให้เห็นว่า การศึกษาหาความรู้ทางศิลปะนั้น สามารถนำหลักเกณฑ์เชิงวิชาการมาประยุกต์ใช้ เป็นแนวทางการวิเคราะห์ผลงานศิลปะอย่างมีหลักการโดยมีแนวคิดและทฤษฎีรองรับ ซึ่งผลการวิจัยสะท้อนให้เห็นถึง ความสำคัญของการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะเพื่อใช้เป็นช่องทางการสื่อสารข้อมูลหรือเหตุการณ์ทางสังคมและการเมืองของ ประเทศให้ผู้ชมผลงานศิลปะรับรู้ข้อมูลได้นอกเหนือจากช่องทางการสื่อสารอื่น ๆ นอกจากนี้ ยังเป็นข้อมูลการวิเคราะห์ผลงาน ศิลปะเชิงวิชาการที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้สำหรับการทำกิจกรรมอื่น ๆ เช่น กิจกรรมการเรียนการสอน กิจกรรมการรณรงค์ เพื่อสร้างความตระหนักรู้ในด้านต่าง ๆ

2. แนวคิดใหม่ที่ได้จากผลการวิจัย พบว่า ผลงานศิลปะไม่ใช่เป็นเพียง “วัตถุ” ที่ศิลปินสร้างสรรค์ขึ้นมา เพื่อนำเสนอต่อผู้ชมผลงานเท่านั้น แต่ผลงานศิลปะยังเป็น “สื่อหรือกระบอกเสียง” ที่สามารถนำมาใช้เพื่อสื่อสารหรือเผยแพร่ ข้อมูลและเหตุการณ์สำคัญของประเทศและของโลกที่อาจส่งผลกระทบต่อประชาชน ซึ่งจะนำไปสู่ความตระหนักรู้และกำหนด กิจกรรมเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการแก้ปัญหาทางสังคมและการเมืองตามศักยภาพและตามเงื่อนไขที่มีอยู่ ในแต่ละพื้นที่

9. ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ควรนำผลการวิจัยครั้งนี้ ไปประยุกต์ใช้ในการกำหนดวิธีการวิเคราะห์ผลงานศิลปะประเภทอื่น ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผลงานศิลปะที่มุ่งนำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับปัญหาสังคมและการเมือง เช่น ผลงานประติมากรรม (Sculpture) ผลงานศิลปะการแสดงสด (Performance Art) เป็นต้น ทั้งนี้ เพื่อเป็นการสร้างฐานข้อมูลเชิงวิชาการด้านศิลปะ ที่มีหลักวิชาการรองรับ ซึ่งสามารถนำไปเป็นแหล่งข้อมูลสำคัญสำหรับการจัดการเรียนการสอนและการวิจัยด้านศิลปะได้

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับแนวทางการใช้ผลงานศิลปะเพื่อพัฒนาสังคมและการเมืองอย่างมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน เพื่อใช้ประโยชน์จากผลงานศิลปะในฐานะที่เป็นสื่อหรือกระบอกเสียงสำหรับสื่อสารหรือเผยแพร่ข้อมูลและเหตุการณ์สำคัญของประเทศและของโลกที่อาจส่งผลกระทบต่อประชาชน ซึ่งจะนำไปสู่ความตระหนักรู้และกำหนดกิจกรรมเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการแก้ปัญหาทางสังคมและการเมืองตามศักยภาพและตามเงื่อนไขที่มีอยู่ในแต่ละพื้นที่ต่อไป

REFERENCE

- [1] Castilla. (2020). Aesthetic Interpretation and Construction of an Illusionist Painting in the Qing Dynasty: a Semiotic Approach to Learning. *Journal of Aesthetic Education*, 54(3), 89.
- [2] Cheng, Y., et al. (2022). Affective Word Embedding in Affective Explanation Generation for Fine Art Paintings. September 2022. *Pattern Recognition Letters*, 161(2), 24 - 29.
DOI: 10.1016/j.patrec.2022.07.009
- [3] Guo, Y. (2023). Metaverse-Enabled Fine Art Appreciation: An Aesthetic Based on Visual Expression. *International Journal of Computer Applications in Technology*, 71(3), 192 - 199.
- [4] Ishiguro, C. (2020). How does art viewing inspires creativity. *The Journal of creative behavior*, 4(3), 32 - 54
- [5] Laosat, C., & Sangvanich, K. (2023). The Development of Transformative Art Learning Model for Enhancing Public Mind Value [Article in Thai]. *Journal of Social Science and Cultural*, 7(9), 156 - 157. <https://so06.tci-thaijo.org/index.php/JSC/article/view/266893/179548>
- [6] Louis, A. (2025). Art in context: A multi-level analysis of art. *Journal of Contextual Behavioral Science*, 36(3), 100890
- [7] Phu-ngamdee, S. (2002). *Creative painting* [In Thai]. Wadsin.
- [8] Sirikul, P., & Sirinakaraporn, S. (2023). Tasteless Language: Thai Aesthetics in Consumerist Culture [Article in Thai]. *Journal of Social Science and Cultural*, 7(9), 65 - 77.
<https://so06.tcithaijo.org/index.php/JSC/article/view/266725/179528>
- [9] Soothipunt, A. (1992). *Art appreciation* [In Thai]. Odeon Store.
- [10] Tungcharoen, W. (1992). *Art and beauty* [In Thai]. Odeon Store.
- [11] Tungcharoen, W. (1994). *Human and beauty* [In Thai]. Odeon Store.
- [12] Tinanon, S. (1998). Aboriginal art: What is in the dots and lines [Article in Thai]. *Journal of Fine Arts*, 1(2), 56 - 59.
- [13] Thaotthong, S. (1993). *Principles of visual arts* [in Thai]. Nam Aksorn.
- [14] Yoosuk, P., Pholprasert, A. (2023). Natural Sound Integrated Art Activities to Promote Environmental Appreciation for Youth [Article in Thai]. *Journal of Social Science and Cultural*, 7(9), 271 - 281. <https://so06.tci-thaijo.org/index.php/JSC/article/view/267082/179567>
- [15] Zhang, H. (2022). Research On Art Appreciation System Based on Web Application. *Journal of Interconnection*, 22(3), 34 - 65.